

Talousarvioraamin päivityksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 08.09.2025 § 210
360/02.02.00.00/2025

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä esitetyt päivitykset talousarvioraamiin.

Päätös Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Vuoden 2026 talousarvion valmisteluprosessin mukaisesti kunnanhallitus on pyytänyt lautakuntia antamaan 27.8.2025 mennessä esityksen siitä, onko niiden alaisen palvelualueen talousarvioesitys toteutettavissa raamin mukaisena. Lautakunnille on annettu mahdollisuus tehdä perusteltu esitys raamin ylittävistä kustannuksista. Kunnanhallituksen on määrä antaa 8.9.2025 kokouksessaan lautakuntien esityksen kuultuaan ohjeet jatkovalmistelulle sekä tarvittaessa päivittää talousarvioraamia uusimpaan tietoon perustuen.

Kunnanhallitus antoi talousarvioraamin 2026 ja talousarvion laadintaohjeen 26.5.2025 § 137. Raamia ja talousarvion laadintaohjetta päivitettiin 16.6.2025 § 168, sillä Laukaan kunnan verotuloihin perustuva tasaus pieneni Kuntaliiton päivittämän valtionosuuslaskelman 3.6.2025 mukaisesti 0,5 miljoonaa euroa aiemmin arvioidusta.

Raamin päivittämisen jälkeen talousarvioraamin taustaolettamuksiin on tullut seuraavia tarkennuksia:

1) Vuoden 2025 tilinpäätösennuste on päivitetty

Verotulot ja valtionosuudet on päivitetty raamissa viimeisimpien ennusteiden mukaisiksi. Annetussa raamissa verotuloja oli ennakoitu saatavan 48,4 miljoonaa euroa. Verotuloennuste heikkeni elokuun laskelmassa 0,6 miljoonaa euroa edellisestä ennusteesta. Valtionosuuksia ennakoidaan saatavan 33.600 euroa aiemmin ennakoitua enemmän. Näillä muutoksilla vuoden 2025 tulos on noin 2.950.000 euroa tappiollinen.

2) Verorahoituksen määrä 2026 on tarkistettu

Verotulojen ja valtionosuuksien määrä on tarkistettu uusimpien ennusteiden mukaiseksi.

Vuoden 2026 Verotuloennuste on heikentynyt 93.000 eurolla. Valtionosuusennuste on puolestaan vahvistunut 90.960 eurolla. Näin ollen tilikauden 2026 tulos heikentyy 2.040 eurolla.

Heikentynyt verotuloennuste vaikuttaa taloussuunnitteluvuosiin. Taloussuunnitteluvuonna 2027 verotuloennuste heikkenee 146.000 euroa, vuonna 2028 221.000 euroa ja vuonna 2029 225.420 euroa. Kunnan on katettava vuoden 2024 tilinpäätöksessä kertynyt alijäämä vuoteen 2029 mennessä. Esitetyillä muutoksilla alijäämä saadaan katetuksi ylijäämän ollessa 0,1 miljoonaa euroa vuoden 2029 päättyessä. Suunnitelman toteutuminen edellyttää, että kaikki toiminnalliset muutostarpeet ja mahdollinen tulojen heikentyminen tai menojen kasvu pystytään sopeuttamaan muusta toiminnasta.

3) Vuoden 2025 aikana kunnan organisaatiossa on tehty muutoksia. Tekniikan hallinnosta on suunnittelun ja paikkatietopalveluiden kustannuspaikat siirretty konsernipalveluihin maankäytön tulospaikalle. Tarkennetaan kustannusten siirtoa siten, että konsernipalveluiden raami kasvaa 33.000 euroa ja tekniikan heikkenee 33.000 euroa.

4) Raamin tarkastusvaiheessa on havaittu, että alkuperäisessä raamissa inflaatio 1,8 % oli laskettu sekä ulkoisiin että sisäisiin tuloihin. Tämä laskentatapa vääristää teknisen palvelualueen lukuja, koska heidän tuloistaan suurin osa on sisäisiä vuokratuloja. Lopullisen raamin asettamisessa laskentaa muutettiin palveluita tasapuolisesti kohtelevaksi siten, että laskennassa huomioidaan vain ulkoiset erät, jolloin tekniikan palvelualueen kate paranee 332 t€, sivistyksen heikkenee 337 t€ ja konsernihallinnon tilanne paranee 6 t€. Koko kunnan kate pysyy entisellään, mutta erityisesti sivistyksen sopeutustarve kasvaa merkittävästi. Kunnan johtoryhmä etsii yhteistyössä tarvittavat sopeutukset raamiin pääsemiseksi (332 000 euroa).

Käyttötalous

Lautakunnat ovat käsitelleet talousarvioraamia kokouksissaan. Lautakunnat eivät esitä muutosta raamiin. Konsernipalveluiden osalta ei myöskään esitetä muutosta raamiin. Raamiin pääseminen edellyttää kuitenkin merkittäviä sopeutustoimenpiteitä talouden tasapainon saamiseksi. Yhteistoimintaneuvottelut raamiin pääsemiseksi ovat käynnissä ja aikataulutettu päättymään syyskuun loppuun mennessä.

Käyttötalouden toimintakatetavoite säilyy aiemmin annetussa -59.363.560 eurossa jakautuen seuraavasti palvelualueiden välillä:

Toimintakatteen 2026, 1000 €

Konsernipalvelut: - 8.442,0

Sivistyspalvelut: - 57.959,4

Tekniset palvelut: +6.705,8

Vielä sopeutettava: 332 000

Yhteensä: - 59.363,6

Alkuperäisen talousarvioraamin mukaiseen investointisuunnitelmaan ei ole tässä vaiheessa valmistelua tullut muutoksia. Investointiohjelma päivitetään seuraavan kerran lautakuntien esityksiin perustuen kunnanjohtajan talousarvioesitykseen.

On mahdollista ja jossain määrin odotettavissa, että raamipäätöksen jälkeen tulee vielä muutoksia vuoden 2026 tuloennusteeseen valtion budjettiriihessä tehtyjen päätösten vaikutuksista riippuen (esimerkiksi kotouttamiskorvaukset ovat julkisuudessa esitettyjen tietojen mukaan pienenemässä).

Taloussuunnitelmaan pääseminen ja alijäämien kattaminen vuoden 2029 loppuun mennessä edellyttää, että myös näihin reagoidaan tarvittavin lisäsopeuttamistoimin vielä ennen lopullisen talousarvion hyväksymistä.

Talouden tunnuslukuja 2026 esitetyn raamin mukaisesti:

Toimintakate	-59,4 milj. €
Verotulot	50,7 milj. €
Valtionosuudet	19,2 milj. €
Rahoitusosuudet	-2,0 milj. €
Vuosikate	8,4 milj. €
Poistot	7,8 milj. €
Tulos	0,6 milj. €

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puh. 040 351 8605,
taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307

Kunnanhallitus 16.06.2025 § 168

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä esitetyt päivitykset 26.5.2025 annettuun talousarvioraamiin ja talousarvion laadintaohjeeseen.

Päätös

Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Kunnanhallitus antoi talousarvioraamin 2026 ja talousarvion laadintaohjeen 26.5.2025 § 137. Raamin antamisen jälkeen valtionosuusennusteessa on Laukaan osalta tapahtunut muutos, jonka vuoksi raamia on tarpeen päivittää.

Laukaan kunnan verotuloihin perustuva tasaus pienenee Kuntaliiton päivittämän valtionosuuslaskelman 3.6.2025 mukaisesti 0,5 miljoonaa euroa aiemmin arvioidusta. Koska muutos on Laukaan talousarviokokonaisuudessa merkittävä, kunnanhallitus päivittää 26.5.2025 antamansa talousarvioraamin muuttunutta tilannetta vastaavaksi. 26.5.2025 § 137 annetun talousarvion laadintaohjeeseen ja talousarvioraamin taustaolettamuksiin on tullut seuraavia tarkennuksia:

- 1) Valtionosuuksien verotuloihin perustuva tasaus pienenee noin 500.000 euroa
- 2) Taloussuunnitelman on kuntalain mukaisesti oltava tasapainossa. Tämän vuoksi vähentynyt tulo on sopeutettava. Ajallisesti sopeutus on jaettu kahdelle vuodelle: vuodelle 2026 on lisätty sopeutuksia 0,25 ja vuodelle 2027 0,25 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 sopeutus on jaettu palvelualueille vuoden 2025 talousarvion toimintamenojen prosenttiosuuksia vastaavasti: 30.000 euroa konsernipalveluille, 165.000 euroa sivistyspalveluille ja 55.000 euroa teknisille palveluille.
- 3) Sisäiset vuokrat on päivitetty
Sisäisten vuokrien määrät ovat täsmentyneet alkuperäisestä raamista. Hirviareenan sisäisten vuokrien osuus 1.328.500 euroa on lisätty tekniselle palvelualueelle sekä tuloihin että menoihin. Katevaikutus muutoksella on 0 euroa.

Sisäisten vuokrien määrä on tarkennettu myös muilta osin. Sisäiset vuokramenot pienenevät 8.100 euroa konsernihallinnossa, 520.500 euroa sivistyspalveluissa, ja 12.100 euroa teknisissä palveluissa. Vastaavasti sisäistä vuokratuloa on alennettu 540.700 euroa tilapalveluissa. Katevaikutus muutoksella on 0 euroa.

Taitojen talosta sisäistä vuokratuloa jää saamatta 88.920 euroa remontin vuoksi. Katevaikutus on 88.920 euroa toimintakatetta heikentävä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puh. 040 351 8605, taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307

Kunnanhallitus 26.05.2025 § 137

Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen ja antaa sen ohjeeksi lautakunnille ja viranhaltijoille vuoden 2026 talousarvion valmistelua varten. Lautakuntien tulee tehdä mahdolliset perustellut esitykset raamin muuttamisesta 22.8.2025 mennessä. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa muutosesitysten tulee olla erittäin hyvin perusteltuja. Lautakuntien tulee antaa laadintaohjeeseen perustuvat talousarvioesitykset 30.9.2025 mennessä.
Päätös	Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.
Selostus	Vuoden 2026 talousarvion laadintaohje on laadittu vuoden 2024 tilinpäätöksen ja vuoden 2025 talouden seurantatietojen sekä taloudellisten ennusteiden ja kehitysnäkökymien perusteella. Johtoryhmä on käsitellyt talousarvioasetelmaa raamiseminaarissa 16.5.2025. Konsernipalvelujohtaja käy raamin läpi pääluottamusmiesten kanssa ennen kunnanhallituksen kokousta 26.5.2025. Yhteistyöryhmä käsittelee talousarvioasetelmaa kokouksessaan 30.5.2025. Talousarvioraami on laadittu siten, että se huomioi yleisen talouskehityksen ja välttämättömät toiminnalliset muutokset sekä talouden tasapainottamisohjelman. Lisäksi taloussuunnitelmaan sisältyy vuodelle 2025 suunniteltuja sopeutuksia 300.000 euroa, 1.000.000 euron pysyväisluonteinen sopeutus henkilöstökuluissa vuodesta 2026 alkaen, sekä pysyväisluonteinen 350.000 euron lisäsopeutus vuodesta 2027 alkaen. Vuoteen 2029 päättyvä taloussuunnitelma on tasapainossa raamin mukaisilla tunnusluvuilla. Taloussuunnitelmakauteen sisältyy runsaasti arvioita ja riskejä, joiden osalta taloussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Kuntalain mukaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä kertyneet alijäämät on katettava viimeistään vuonna 2029. Aikajänne on lyhyt, joten lisäsopeuttamistoimiin on ryhdyttävä välittömästi.
Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puh. 040 351 8605, taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307

